

KİLİKYA BÖLGESİ KALELERİNDEN İKİ ÖRNEK: CEYHAN YILAN KALE VE SİLİFKE KALESİ

Halil SÖZLÜ*

Özet

Tarih boyunca kaleler, genellikle şehirlerin etrafı, yol kavşağı, önemli yere giden ana yol, geçit yeri, dağlar arasındaki boğaz, denize uzanan burun, kıyıda az uzaktaki adalar, köprübaşları, denizlerin boğazları gibi stratejik yerlerde, arazinin tabii özelliklerinden de yararlanılarak inşa edilmiştir. Kaleler yapılırken kolay ve az sayıda bir kuvvetle savunulabilmesi, gerektiğinde içeridekilerin dışarı çıkabilmesi için bir bölümün olması, uzun süre kuşatmalara dayanabilmesi, kalenin birkaç yönünün tabii şekilde korunması gibi unsurlar göz önünde tutularak inşa edilmiştir. Yılan Kale ve Silifke Kalesi önemli bir yol üzerinde yer almaktadır. Bu kaleler bölgedeki diğer kalelerle bağlantılı olmaları ve nehir kenarında yapılmış olmaları açısından son derece önemli bir konuma sahiptirler. Ayrıca Yılan Kale tarihi kervan yolu üzerinde yer alması, Silifke Kalesi ise Çukurova'yı İç Anadolu'ya bağlayan kavşak noktası üzerinde bulunduğu için ayrı bir öneme sahiptir.

Bu bildiride, her iki kalenin tarihçesi ve mimari özellikleri anlatılacaktır. Silifke Kalesi'nde dört yıldır süren kazı çalışmaları detaylı bir şekilde ele alınacaktır. Yılan Kale'nin jeopolitik konumu, günümüzdeki durumu ile Anadolu ve Anadolu dışında hangi kalelerle benzerlik gösterdiği dile getirilecektir.

Anahtar kelimeler: *Kilikya, Silifke, Yılan, Kale, Ceyhan, Bizans İmparatorluğu*

* Yrd. Doç. Dr., Yüziüncü Yıl Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü,
halilsozlu@yyu.edu.tr

KAYNAKÇALAR

- AKPOLAT, Mustafa, "Kilikya Bölgesinde Bir Ortaçağ Askeri Mimarlık Örneği: Feke Kalesi", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2008, C.25, S.2, s. 1-14.
- ANONİM, *Evlîya Çelebi Tam Metin Seyahatname*, İstanbul, 1993, C.9.
- ASLAN, İzzet, *Silifke Tarihi*, Adana, 1998.
- BEAUFORT, F, *Karamania Or A Brief Description Of The South Coast Of Asia Minor and Of The Remains Of Antiquity*, London, 1817.
- BORAN, Ali, "Türk Sanatında Kale Mimarisi", *Türkler Ansiklopedisi*, Ankara, 2002, C.7, s. 876-892.
- , *Anadolu'daki İç Kale Cami ve Mescitleri*, Ankara, 2001.
- BUYRUK, Hasan, "Çukurova Toros Dağlarında Bir Ortaçağ Yapısı: Maran Kalesi", *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, Erzurum, 2013, S. 30, s. 45-63.
- , *Sis'i (Kozan) Akdeniz'den Kapadokya'ya Bağlayan Kervan Yolu Kaleleri* (Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi), Erzurum, 2011.
- CEZAR, Mustafa, *Anadolu Öncesi Türklerde Şehir ve Mimarlık*, İstanbul, 1977.
- ÇELİK, Şenol, "Silifke", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Ankara, 2009, C.37, s. 200-202.
- EDWARDS, Robert W, *The Fortifications of Armenian Cilicia*, Washington, 1987.
- EYİCE, Semavi, "Kale", *Türk Ansiklopedisi*, Ankara, 1974, s. 137-148.
- HASOL, Doğan, *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü*, İstanbul, 1990.
- HELLENKEMPER, H., *Burgen Der Kreuzritterzeit in der Grafschaft Edessa Und im Königreich Kleinarmen*, Bonn, 1976.
- KAHRAMAN, Seyit Ali, *Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnamesi*, İstanbul, 2013, C.2.
- KUBAN, Doğan, "Anadolu Türk Tarihi Gelişimi Sosyal ve Fiziksel Özellikleri Üzerine Gelişmeler", *Vakıflar Dergisi VIII*, İstanbul, 1968, s. 53-74.
- LANGLOIS, V., *Inscriptions Grecques, Romanes, Byzantines et Arméniennes de la Cilicie*, Paris, 1854.
- ÖDEKAN, Ayla, "Kale", *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi*, C.2, s. 932-933.
- PIANA, Mathias, "The Castle of Silifke a Neglected Hospitaller Fortification in Cilicia", *Castelos Das Ordens Militares*, Lisboa, 2014, s. 227-251.
- SEVGEN, Nazmi, *Anadolu Kaleleri*, Ankara, 1959.
- SÖZEN, M.-TANYELİ, U, *Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü*, İstanbul, 1986.
- UÇAR, Ahmet, *Temettuat Defterlerine Göre 19. Yüzyılda Silifke*, İstanbul, 2009.
- Çizim-1. *Yılan Kale Planı (R. Edwards'tan s. 222)*